Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	12C/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3123200553
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Judita Knociková
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2025:3123200553.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Juditou Knocikovou v spore žalobcu
A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XX, F., zast. AK JUDr. Pavel Labáth, s.r.o., so sídlom Holíčska 13, Bratislava, IČO: 52 003 183, Bratislava, proti žalovaným 1/ G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX,
J., zast. AK JUDr. Marek Doktor, s.r.o., so sídlom Legionárska 7735/31B, Trenčín, IČO: 52 536 891, a 2/ H. K., B. L.. M. A. N., so sídlom O. X, F., A.: XX XXX XXX, zast. JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, IČO: 42 174 856o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

I. Konanie proti žalovanému 1/ s a z a s t a v u j e .

II. Žalovaný 1/ n e m á právo na náhradu trov konania.

III. Žalovaný 2/ j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 10 000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Vo zvyšnej časti s a žaloba voči žalovanému 2/ z a m i e t a .

V. Žalovaný 2/ j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu
100 % k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Pavel Labáth v lehote 15 dní po právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tunajšieho súdu, ktorým bude po právoplatnosti rozsudku vyčíslená výška náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobca sa žalobou, doručenou súdu dňa 30.01.2023, domáhal od žalovaných 1/,2/ solidárneho zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške po 15.000,- eur podľa § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že dňa 08.06.2021 v čase asi o 15:00 hod. viedol žalovaný 1/ - vodič nákladného motorového vozidla zn. M. s návesom s EČV: D. XXX P. v meste Stará Turá po ulici Mýtna, kde potom čo zastavil pred prechodom pre chodcov, kde dával prednosť 2 chodkyniam, sa následne pohol so súpravou na prechod pre chodcov, nedal prednosť chodkyni – t.č. nebohej matke žalobcu Q. C., ktorá vstúpila na vozovku na prechod pre chodcov asi 1 sekundu pred rozpoznateľným pohybom ťahača vstúpila na vozovku pred ťahač v mieste zakrytého výhľadu predného zrkadla ťahača ozdobným závesom. Chodkyňa sa nachádzala pred ľavou polovicou ťahača, ich kontaktom stratila stabilitu, padla pod ľavý predný roh predného nárazníka a kolesa, kde bolo jej tela zakliesnené a vlečené ťahačom ešte asi 14 metrov. V dôsledku toho chodkyňa utrpela závažné zranenia, na následky ktorých na mieste zomrela. Vodič – žalovaný 1/ porušil dôležité povinnosti a to podľa ust. § 4 ods. 1 písm. c), e), f) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, na základe čoho bol trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 28.09.2022 č.k. 2T/98/2022-297 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia

podľa § 149 ods. 1,2 písm. a) Tr. Zák. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2022. V čase dopravnej nehody malo uvedené nákladné motorové vozidlo EVC: D. XXX P. uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2/. Žalobca uviedol, že úmrtím jeho matky Q. C. pri predmetnej dopravnej nehode došlo k násilnému, náhlemu a neočakávanému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb a k vzniku citovej ujmy na jeho strane, ako aj u jeho 2 detí a manželky, k deštrukcii rodinných a medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcu a tým došlo k zásahu do jeho osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcu fakticky neodstrániteľná a v dôsledku náhlej a nečakanej smrti dodnes prežíva pocity hlbokého smútku, úzkosti, zúfalstva. Žalobca uviedol, že je jediné dieťa zomrelej. Matka ho vychovávala sama, nakoľko otec sa s matkou rozviedol, keď mal 1 rok. Žalobca žil u matky do svojich 24 rokov, potom si našiel prácu v Bratislave, následne sa aj oženil a odvtedy má trvalý pobyt v Bratislave. Je ženatý a má 2 synov – 26 ročného a 19 ročného. Jeho matka Q. C. bola zdravá, vitálna, samostatná žena, ktorá zvládala všetky práce okolo domácnosti a ešte sa starala aj o svoju matku, ktorá s ňou bývala. Žalobca po svojom odchode do Bratislavy udržiaval s matkou intenzívny vzťah, navštevoval ju asi 2-krát do mesiaca spolu so svojou rodinou, často si telefonovali. Jeho synovia, kým boli mladší, zvykli tráviť prázdniny u nej na Starej Turej. Žalobca nemá súrodencov, s otcom neudržiaval kontakt, preto jeho matka bola jeho jediným blízkym súrodencom. Mal s matkou silný citový vzťah a väzby. Navštevovali sa aj cez vianočné a veľkonočné sviatky, dávali si navzájom aj vianočné darčeky i na iné sviatky. So sestrou matky, ktorá bola jeho krstnou matkou a žila v Bratislave, nemal takýto vzťah. Žalobca doplnil žalobu a uviedol, že jeho matka sa staralo o svoju 90-ročnú mamu (intenzívne asi 4-rokov pred svojou smrťou). Žalobcova matka mala sestru - jeho krstnú mamu R. S., ale sestry spolu dobre nevychádzali od malička. O žalobcovu starú matku sa na 90% starala jeho matka, pretože jeho krstná mama dlhodobo bývala v Bratislave. Krstná mama žalobcu si svoju matku občas brávala do Bratislavy na týždeň a za to chcela od jeho matky časť opatrovateľského príspevku a domáhala sa ho aj formou podania na mestskú políciu. Starostlivosť o jeho starú mamu bol jeden z dôvodov sporu medzi jeho matkou a jej sestrou. Keď bola babička u krstnej mamy, matka žalobcu chodievala za žalobcom do Bratislavy. Žalobca uviedol, že po dopravnej nehode svoje psychické následky neriešil návštevou lekára alebo psychológa, ani užívaním liekov, pretože mal silnú rodinnú podporu doma. Po smrti matky mal určitú dobu problémy so spaním a bolesťami žalúdka. Žalobca uviedol, že žalovaného 1/ žaloval ako vodiča, ktorý spôsobil dopravnú nehodu a žalovaného 2/ ako poistiteľa podľa zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobca žiadal náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobca svoje skutkové tvrdenia preukazoval trestným rozkazom, svojím rodným listom, úmrtným listom matky, listom o prehliadke mŕtveho, fotografiami, Oznámením o poistnom plnení zo dňa 17.03.2023. Žalobca pred 1. pojednávaním vo veci samej následne zobral žalobu späť voči žalovaného 1/ pre nedostatok jeho pasívnej vecnej legitimácie.

2.Žalovaný 1/ - vodič vozidla žiadal žalobu voči nemu zamietnuť z dôvodu nedostatku svojej pasívnej vecnej legitimácie. Uviedol, že v čase dopravnej nehody vykonával pracovnú činnosť pre svojho zamestnávateľa G. R. – Autodoprava, miesto podnikania I. XXX/XX, L. J., IČO: 43 581 471, čo je uvedené aj v Uznesení o vznesení obvinenia ČVS: ORP-225/VYS-NM-2021 zo dňa 07.10.2021. Vzhľadom k tomu, že k vzniku škody došlo pri plnení pracovných úloh žalovaným 1/ pre zamestnávateľa, podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalovaný 1/ nezodpovedá za škodu a ani za nemajetkovú ujmu. Poukázal aj na ustálenú súdnu prax k § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/283/2019 zo dňa 28.02.2022, sp. zn. 2Cdo/131/2018 zo dňa 30.04.22019, rozsudok sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 04.06.2012. Svoje skutkové tvrdenia preukazoval uvedeným uznesením zo dňa 07.10.2021, pracovnou zmluvou. Žalovaný 1/ nemal námietky so späťvzatím žaloby voči nemu a nežiadal náhradu trov konania. Žalovaný 1/ doplnil, že žalobcovi sa ospravedlnil písomne krátko po nehode ako aj ústne pred pojednávaním v tejto veci. Žalovaný 1/ mal veľké psychické následky z nehody. Nevedel pochopiť, ako sa to mohlo stať. V deň dopravnej nehody mu hneď zobrali vodičský preukaz, zamestnávateľ ho nechal v pracovnom pomere, ale bol asi rok práceneschopný. Obvodná lekárka mu odporučila, aby nešiel k psychológovi a neužíval lieky, pretože by sa to s ním dlhodobo ťahalo, ale sa mal venovať skôr rodine, svojim malým deťom. Žiadne lieky neužíval. Niekoľko mesiacov po dopravnej nehode sa v noci zobúdzal, vybavovalo sa mu to všetko. Keď si na to spomenie, má bolesti brucha. Pred nehodou pracoval ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy a po nehode už nerobil žiadneho vodiča z povolania. Od novembra 2023 sa zamestnal v autodoprave, avšak ako skladník.

3.Žalovaný 2/ - poisťovňa žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu a priznať náhradu trov konania. Neuznával nárok v celom rozsahu, pretože ho považuje za nepreukázaný, nedôvodný a premlčaný.

Podľa neho v žalobe chýba popis skutočností ohľadne posúdenia intenzity citových väzieb žalobcu a zosnulej za účelom posúdenia náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázal, že žalovaný 2/ nijakým spôsobom nezasiahol do práv žalobcu. Podľa neho žaloba evokuje finančnú motiváciu žalobcu. Žalobca uznal ujmu pri strate rodinného príslušníka, avšak žiadal zohľadniť aj kritérium veku žalobcu a zosnulej. Poukázal na zásadné kritéria pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, prijaté súdnou praxou a to aj na strane žalobcu a aj na strane žalovaného. Na strane žalobcu/poškodeného ide o skúmanie: 1/ intenzity vzťahu žalobcu s nebohou, 2/ veku žalobcu a veku nebohej, ako aj existenčnú závislosť na nebohej, 3/ morálne zadosťučinenie a na strane žalovaného/pôvodcu zásahu/vodiča ide o skúmanie: A/ postoj vodiča (ľútosť, náhrada škody), ospravedlnenie), B/ dopad udalosti do sféry pôvodcu, C/ majetkové pomery pôvodcu. Žalovaný 2/ navrhol výsluch žalobcu k uvádzaným skutočnostiam. Podľa žalovaného 2/ nestačí iba predpoklad existencie citovej väzby medzi žalobcom a nebohou. Poukázal na to, že žalobca je dospelá osoba majúca svoj vlastný život. Súd skúma, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia za trestný čin. Poukázal na princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a zároveň aby nevznikal priestor na obohacovanie sa. Súdna prax prihliada na formu satisfakcie v podobe potrestania vodiča napr. v rozsudku KS Nitra sp. zn. 25Co/41/2016 zo dňa 28.06.2017. Nemajetková ujma je len doplnkom, nadstavbou morálneho zadosťučinenia. Pri skúmaní pomerov pôvodcu zásahu je potrebné skúmať majetkové pomery vodiča – žalovaného 1/ a nie žalovaného 2/ - poisťovne. Výška náhrady by nemala byť likvidačná pre pôvodcu zásahu.

4.Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného 1/, oboznámením žaloby, písomných vyjadrení strán sporu, trestného rozkazu, rodným listom žalobcu, úmrtným listom matky žalobcu, listom o prehliadke mŕtveho, fotografiami, Oznámením o poistnom plnení zo dňa 17.03.2023, uznesením vyšetrovateľa zo dňa 07.10.2021, pracovnou zmluvou žalovaného 1/, lustráciou v sociálnej poisťovni žalobcu i žalovaného 1/ a zistil tento skutkový stav veci :

5.Trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 28.09.2022 č.k. 2T/98/2022-297, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2022, bol žalovaný 1/ G. H. ako vodič vozidla uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm. a) Tr. zák. za to, že 08.06.2021 v čase asi o 15:00 hod. viedol žalovaný 1/ - vodič nákladného motorového vozidla zn. M. s návesom s EČV: D. XXX P. v meste Stará Turá po ulici Mýtna, kde potom čo zastavil pred prechodom pre chodcov, kde dával prednosť 2 chodkyniam, sa následne pohol so súpravou na prechod pre chodcov, nedal prednosť chodkyni – t.č. nebohej matke žalobcu Q. C., ktorá vstúpila na vozovku na prechod pre chodcov asi 1 sekundu pred rozpoznateľným pohybom ťahača a vošla do zakrytého výhľadu predného zrkadla ozdobným závesom. Chodkyňa sa nachádzala pred ľavou polovicou ťahača, ich kontaktom stratila stabilitu, padla pod ľavý predný roh predného nárazníka a kolesa, kde bolo jej tela zakliesnené a vlečené ťahačom ešte asi 14 metrov. V dôsledku toho chodkyňa utrpela závažné zranenia, na následky ktorých na mieste zomrela. Vodič – žalovaný 1/ porušil dôležité povinnosti a to podľa ust. § 4 ods. 1 písm. c), e), f) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Podľa pracovnej zmluvy zo dňa 30.10.2015 bol žalovaný 1/ v čase dopravnej nehody v pracovnom pomere ako vodič kamiónovej dopravy u zamestnávateľa: G. R. AUTODOPRAVA so sídlom I. XXX/XX L. J., IČO: XXXXXXXX. Z lustrácie evidencie vozidiel na DI vyplýva, že držiteľom predmetného vozidla s EVČ: D. XXXXX v čase dopravnej nehody bol G. R. - Autodoprava Stará Turá, IČO: XXXXXXXX. Z Oznámenia poisťovne - žalovaného 2/ zo dňa 17.03.2023 adresované žalobcovi vyplýva, že mu oznámili, že dňa 16.03.2023 ukončili šetrenie poistnej udalosti, na základe ktorého mu vypočítali výšku poistného plnenia za zhotovenie, úpravu hrobu a oblečenie pozostalých v celkovej výške 2 171,61 eur , ktoré mu vyplatia na jeho č. účtu. V Oznámení je uvedené aj číslo poistnej zmluvy, EVČ predmetného vozidla, meno posteného : G. R. – AUTODOPRAVA.

6.Žalobca zobral žalobu voči žalovanému 1/ pred 1. pojednávaním vo veci samej späť, preto bolo konanie proti žalovanému zastavené podľa § 144, 145 CSP (Civilného sporového poriadku). Podľa § 256 ods. 1 CSP súd žalovanému 1/ nepriznal náhradu trov konania, pretože žiadnu nežiadal.

7.Žalovaný 1/ vzniesol nekonkrétnu námietku premlčania žalovaného práva. Z dôvodu hospodárnosti konania sa súd najskôr zaoberal touto námietkou.

8.Podľa § 100 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka (ods. 1) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. (ods. 2) Premlčujú sa všetky

majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

9.Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

10.Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

11.Podľa § 106 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka (ods.1) právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. (ods. 2) Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

12.Podľa § 108 Občianskeho zákonníka práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

13.Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosť, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov svojej povahy.

14.Podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

15.Podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

16.Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou , keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili.

17.Podľa § 427 (ods. 1) Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

18.Podľa § 4 ods. 1 až 4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, (ods. 1) poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu vrátane inej ujmy spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
(ods.2) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví, inej ujmy a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.
(ods. 3) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom 6b) uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.
(4) Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vrátane inej ujmy vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

19.Podľa § 15 ods. 1 až 3 zák. č. 381/2001 Z.z. (ods.1) náhradu škody vrátane inej ujmy uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody vrátane inej

ujmy priamo proti poisťovateľovi20) a je povinný tento nárok preukázať; 21) ak ide o škodu vrátane inej ujmy spôsobenú motorovým vozidlom jazdnej súpravy tvorenej ťažným vozidlom a prípojným vozidlom, poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody vrátane inej ujmy priamo voči poisťovateľovi, ktorý poistil prípojné vozidlo, ak ťažné vozidlo nie je možné identifikovať.
(ods. 2) Poistený má právo, aby mu poisťovateľ nahradil vyplatenú sumu náhrady škody vrátane inej ujmy poškodenému v rozsahu, v akom by bol poisťovateľ povinný vyplatiť poistné plnenie poškodenému.
(ods. 3) Na premlčanie nároku na náhradu škody vrátane inej ujmy proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu vrátane inej ujmy spôsobila.22) – t.j. § 106 Občianskeho zákonníka.

20.Z obsahu spisu vyplýva, že k usmrteniu matky žalobcu došlo v deň dopravnej nehody 08.06.2021 a od nasledujúceho dňa začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia lehota pre právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka (v zmysle súdnej praxe - uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011). Žaloba bola podaná na súd dňa 30.01.2023, teda pred uplynutým uvedenej premlčacej lehoty. Od smrti matky žalobcu v deň dopravnej nehody dňa 08.06.2021 do dňa podania žaloby na súd dňa 30.01.2023 uplynula doba 1,5 roka. Podľa § 15 ods. ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. na premlčanie nároku na náhradu škody vrátane inej ujmy proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu vrátane inej ujmy spôsobila.22) – t.j. § 106 Občianskeho zákonníka. Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 6 MCdo/1/2016 zo dňa 26.09.2013 – R 61/2018 škodou pre účely zák. č. 381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Podľa § 106 Občianskeho zákonníka je premlčacia lehota v danom prípade len subjektívna a to 2-ročná odkedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Objektívne by mohol začiatok 2-ročnej premlčacej lehoty podľa § 106 Obč. zák. začať plynúť najskôr na druhý deň po smrti matky žalobcu – dopravnej nehody, ak by sa žalobca hneď dozvedel, kto škodu spôsobil. Avšak v danom prípade od smrti matky žalobcu do podania žaloby neuplynula doba dlhšia ako 2 rokov. Na daný prípad sa nevzťahuje 1-ročná premlčacia lehota podľa § 108 Obč. zák. týkajúca sa práva na náhradu škody spôsobenej pri preprave nákladu (§ 769 a nasl.) a právo na náhradu škody spôsobenej na batožinách prepravovaných oddelene od cestujúcich (§ 764 ods. 2). V danom prípade právo žalobcu na náhradu škody nie je premlčané (§ 15 ods. 3 zák. č. 381/2001, § 106 Obč. zák., a ani podľa § 101 Obč. zák.). Ak by sa malo poškodenému plniť z nejakej poistnej zmluvy zamestnávateľa žalovaného 1/ ako prevádzkovateľa autodopravy a premlčanie by sa posudzovalo ako právo z prepravy pri ročnej premlčacej lehote podľa § 108 Obč. zák., táto by však začala plynúť podľa § 104 Obč. zák. až 1 rok po poistnej udalosti, t.j po dopravnej nehode, teda 1 rok + 1rok = celkovo 2 roky. Žaloba bola podaná na súd aj pred uplynutím uvedenej 2-ročnej premlčacej lehoty. Avšak žalovaný 2/ neuviedol podľa kého ust. Obč. zák. by právo žalobcu malo byť premlčané. Právo žalobcu nie je premlčané.

21.V prejednávanej veci nebolo sporné, že pri dopravnej nehode zo dňa 08.06.2021 došlo v ten istý deň k usmrteniu matky žalobcu a žalobcovi vzniklo právo domáhať sa ochrany svojej osobnosti, najmä života a zdravia, ako aj súkromia podľa § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Nebolo sporné, že dopravnú nehodu zavinil žalovaný 1/ ako vodič v rámci plnenia pracovných úloh pre svojho zamestnávateľa G. R. – AUTODOPRAVA. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný 1/ sa krátko po dopravnej nehode ospravedlnil žalobcovi a prejavil ľútosť aj na súdnom pojednávaní, pričom nechápal ako k tomu mohlo dôjsť. Nebolo sporné, že žalovaný 2/ ako poistiteľ vyplatil žalobcovi náklady pohrebu z poistenej zmluvy č. 6603300384/4 zamestnávateľa žalovaného 1/- vodiča na základe poistnej udalosti – dopravnej nehody zo dňa 08.06.2021. Na výzvu súdu žalovaný 2/ nepredložil súdu kópiu uvedenej poistnej zmluvy, iba kópiu Oznámenia o poistnom plnení žalobcovi zo dňa 17.03.2023 z uvedenej poistnej zmluvy. Na základe tohto Oznámenia nebolo sporné, že zamestnávateľ žalovaného 1/ mal uzavretú poistnú zmluvu so žalovaným 2/.

22.Predmetom sporu bola iba opodstatnenosť a výška nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ poukázal na princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, kritéria pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy ako aj na súdnu prax, kedy v niektorých prípadoch súdy považujú za primerané zadosťučinenie aj samotné odsúdenie škodcu v trestnom konaní.

23.Táto občianskoprávna ochrana osobnosti na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený

zásah do osobnostného práva vykonal. Nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene, alebo vedome či nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov. Stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby.

24.V citovaných ustanoveniach § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ide o demonštratívny výpočet skutočností, ktoré odôvodňujú priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Citované ustanovenie uvádza ako jednu z možných zo skutočností zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti a zároveň necháva priestor pre použitie ďalších skutočností v závislosti od jednotlivého prípadu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, pričom prihliada na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

25.Z vykonaného dokazovania bolo bez pochybností preukázané, že dopravnú nehodu, pri ktorej zahynula matka žalobcu spôsobil žalovaný 1/ ako zamestnanec. Podľa ustálenej judikatúry v takomto prípade je zodpovedným subjektom zamestnávateľ žalovaného 1/- vodiča pri analogickom použití ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. V danom prípade bolo preukázané trestným rozkazom a vyjadreniami žalobcu, že boli splnené hmotnoprávne predpoklady zodpovednosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka a to: a) existencia zásahu, objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu - usmrtenie blízkej osoby, b) neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu - porušenie pravidiel cestnej premávky a c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a neoprávneným zásahom.

26.Súd nepovažoval zadosťučinenie vo forme vyjadrenia ľútosti a ospravedlnenia sa žalovaným 1/ - vodičom za postačujúce, pretože u žalobcu došlo k značnej miere k zhoršeniu kvality citového i rodinného života i psychického zdravia a priznal žalobcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. U žalobcu síce nedošlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti, ale ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka obsahuje demonštratívny výpočet a neviaže priznanie náhrady nemajetkovej ujmy len na podmienku existencie značného zníženia dôstojnosti fyzickej osoby alebo vážnosti v spoločnosti ale umožňuje priznanie náhrady aj za iných podmienok. Z takúto inú podmienku súd považoval práve zhoršenie kvality citového i rodinného života žalobcu a zhoršenie jeho psychického zdravia.

27.Súd bol názoru, že v danej veci právoplatné odsúdenie škodcu – vodiča- žalovaného 1/ trestným rozkazom, na základe ktorého bol odsúdený na podmienečný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov so skúšobnou dobou 30 mesiacov a zákazom činnosti viesť motorové vozidlá po dobu 4 rokov, ako aj ospravedlnenie sa žalovaným 1/ krátko po dopravnej nehode nie je dostatočným zadosťučinením za poškodenie práva žalobcu v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, pretože u žalobcu došlo k značnej miere k zhoršeniu kvality citového i rodinného života i psychického zdravia a priznal žalobcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. U žalobcu síce nedošlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti, ale ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka obsahuje demonštratívny výpočet a neviaže priznanie náhrady nemajetkovej ujmy len na podmienku existencie značného zníženia dôstojnosti fyzickej osoby alebo vážnosti v spoločnosti ale umožňuje priznanie náhrady aj za iných podmienok. Z takúto inú podmienku súd považoval práve zhoršenie kvality citového i rodinného života žalobcu a zhoršenie jeho psychického zdravia.

28.Žalobca má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a jej výšku – nárok žalobcu súd skúmal podľa zásadných kritérií pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, prijatých súdnou praxou (tak ako uviedol žalovaný 2/) a to aj na strane žalobcu a aj na strane žalovaného. Na strane žalobcu/poškodeného ide o skúmanie: 1/intenzity vzťahu žalobcu s nebohou, 2/ veku žalobcu a veku nebohej, ako aj existenčnú závislosť na nebohej, 3/ morálne zadosťučinenie a na strane žalovaného/pôvodcu zásahu/vodiča ide o skúmanie: A/ postoj vodiča (ľútosť, náhrada škody), ospravedlnenie), B/ dopad udalosti do sféry pôvodcu, C/ majetkové pomery pôvodcu.

29.Pri skúmaní uvedených podmienok na strane žalobcu súd zistil, že žalobca mal intenzívny vzťah so svojou matkou hlavne formou telefonátov, pretože pred dopravnou nehodou išlo o obdobie pandémie ochorenia Covid-19 so zákazmi návštev. Citový vzťah žalobcu a nebohej nevylučuje skutočnosť, že žalobca po skončení vysokej školy a zamestnaní sa v Bratislave odišiel zo spoločnej domácnosti v Starej

Turej od svojej matky a založil si v Bratislave svoju rodinu, kde býva doteraz. Intenzita citových vzťahov sa nedá merať počtom telefonátov a sms správ. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca mal v čase smrti svojej matky 49 rokov a nebohá – jeho matka mala 73 rokov, teda išlo o 2 dospelých ľudí, pričom žalobca nebol existenčne závislý na svojej matke. Súd morálne zadosťučinenie vo forme trestného stíhania vodiča – škodcu nepovažoval za dostatočné, ako už bolo vyššie uvedené. Na strane škodcu – vodiča /pôvodne žalovaného 1/ bolo zistené, že mu bolo ľúto, čo sa stalo, krátko po dopravnej nehode sa ospravedlnil žalobcovi, nevedel pochopiť ako došlo k dopravnej nehode. Na strane vodiča došlo k zásahu do jeho materiálnej aj citovej sféry a to tým, že nemohol vykonávať prácu vodiča medzinárodnej kamiónovej dopravy, rok po nehode bol práceneschopný, psychicky zle znášal následky dopravnej nehody, doteraz nepracuje ako vodič, doteraz pri spomienke na dopravnú nehodu má bolesti žalúdka (tak isto ako aj žalobca). Súd skúmal majetkové pomery škodcu – vodiča a zistil, že je ženatý, má 2 maloleté deti a jeho hrubý príjem pred dopravnou nehodou bol okolo 740,- eur mesačne, od 09/2021 do 10/2023 bol bez príjmu okrem mesiacov 2,3,10/2022 a zamestnal sa od 02/2024 s príjmom – vymeriavacím základom vo výške 1 000,- eur mesačne. Vymeriavací základ žalobcu v súčasnosti je okolo X XXX,- eur mesačne. Z uvedeného trestného rozkazu a uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 07.10.2021 vyplývajú okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode. Došlo k nej tak, že matka žalobcu vstúpila asi 1 sekundu pred rozpoznateľným pohybom ťahača na cestu, pričom vodič ju nevidel v prednom zrkadlo, pretože akurát časť predného zrkadla, kde by ju mal vidieť, bola zakrytá ozdobným závesom. Vodičovi bolo dávané za vinu, že nepredvídal možnosť pohybu tejto chodkyne. (Ak ju nevidel v zakrytom prednom zrkadle, nemohol nič predvídať. Zrkadlo malo byť odkryté.)

30.Súd na základe zistených skutočností s prihliadnutím na obdobné súdne rozhodnutia v SR pri podobných rodinných vzťahoch považoval výšku nemajetkovej ujmy v sume 10 000,- eur za primerané finančné zadosťučinenie a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

31.Podľa § 255 ods. 1, ods.2 CSP (t.j. Civilného sporového poriadku) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

32.Podľa čl. 4 ods. 1,2 CSP (ods. 1) ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.
(ods. 2) Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

33.Podľa § 262 ods. 1, ods.2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34.Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15 000,- eur s príslušenstvom, pričom súd vyhovel žalobe v časti 10 000,- eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobca tak bol v konaní úspešný v 2/3-inách zo žalovanej sumy, napriek tomu mu súd priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Civilný sporový poriadok už neobsahuje ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016, podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. V prejednávanej veci výška plnenia (výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch) závisela od úvahy súdu. Žalobca nemohol predvídať výšku plnenia, ktoré mu súd rozsudkom prizná. Rozhodujúca je skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcu, v dôsledku čoho mu vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a žalobca bol úspešný v merite veci. K rovnakému záveru v obdobných sporoch dospel aj Krajský súd v Trenčíne napr. v rozsudku sp. zn. 17Co/322/2017 zo dňa 26.07.2018, v rozsudku sp. zn. 6Co/288/2017 zo dňa 08.06.2018 alebo v rozsudku sp.zn. 5Co/5/2023 z 13.09.2023. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že žalobcovi patrí podľa čl. 4 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže takýto výrok o náhrade trov konania zodpovedá spravodlivému a rozumnému usporiadaniu procesných vzťahov v prejednávanej veci. Preto

súd rozhodol o trovách tohto konania tak, že žalobca má proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Výška tejto náhrady bude posudzovaná a určená vychádzajúc z výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní odo dňa
jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne
písomne alebo elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 365 ods. 1, 2, 3 CSP „odvolacie dôvody“ (ods.1) odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
(ods.2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
(ods.3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 366 CSP „Novoty v odvolacom konaní“ - prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.